

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДОМОГОСПОДАРСТВ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Що кращі умови створюються в країні для виконання домогосподарствами їхніх функцій, то більше фінансових ресурсів домогосподарств активно працює в економіці. Такі умови може створювати лише ефективна система зовнішніх грошових потоків домогосподарств [1, с. 6].

Навіть з огляду на наявність досить численної кількості публікацій щодо діяльності домогосподарств, питання щодо оцінювання їх інвестиційного потенціалу залишається актуальним і потребує подальших досліджень.

Інвестиційний потенціал домогосподарств будь-якої країни є визначальним чинником прискореної структурної модернізації економіки, розвитку продуктивних сил та переходу на нову траєкторію соціально-економічного розвитку [2, с. 81]. Домашні господарства як суб'єкти господарювання, створюють потужний фінансовий ресурс не тільки для задоволення потреб у забезпеченні власної життєдіяльності, а й для розвитку національної економіки загалом.

До основних джерел формування інвестиційного потенціалу домогосподарств України слід віднести: доходи від зайнятості у сфері матеріального виробництва, сфери послуг та управління; доходи від підприємницької діяльності; доходи від зайнятості в особистих підсобних господарствах; доходи від власності; міграційний капітал; залучені ресурси фінансових установ. Інвестиційні можливості домогосподарств країни є диференційованими, вони залежать передусім від обсягів сукупних доходів, що припадають на кожного його члена, а також обсягів, динаміки та структури видатків.

Досліджуючи дане питання, Заєць В. С. зазначає про залежність домогосподарств між їх інвестиційною активністю та належністю до певної децильної групи за рівнем доходів. Лише домогосподарства з доходами, що можуть бути віднесені до вищих децилів, мають змогу інвестувати в нерухомість, акціонерний капітал, створювати приватні підприємства [2, с. 83].

Найбільш сприятливою для інвестування є ситуація, коли підвищення реальних доходів населення відбувається на основі адекватного зростання продуктивності праці, валового внутрішнього продукту в умовах

прогнозованої ситуації на ринках. Передумовою зміцнення інвестиційних можливостей домогосподарств є підвищення номінальних і реальних доходів населення та створення відповідних фінансових каналів, що забезпечують їх трансформацію в інвестиційний ресурс.

З метою дослідження рівня життя різних соціальних груп населення Державна служба статистики України у 2017 р. провела обстеження 8 тис. домогосподарств (рис. 1).

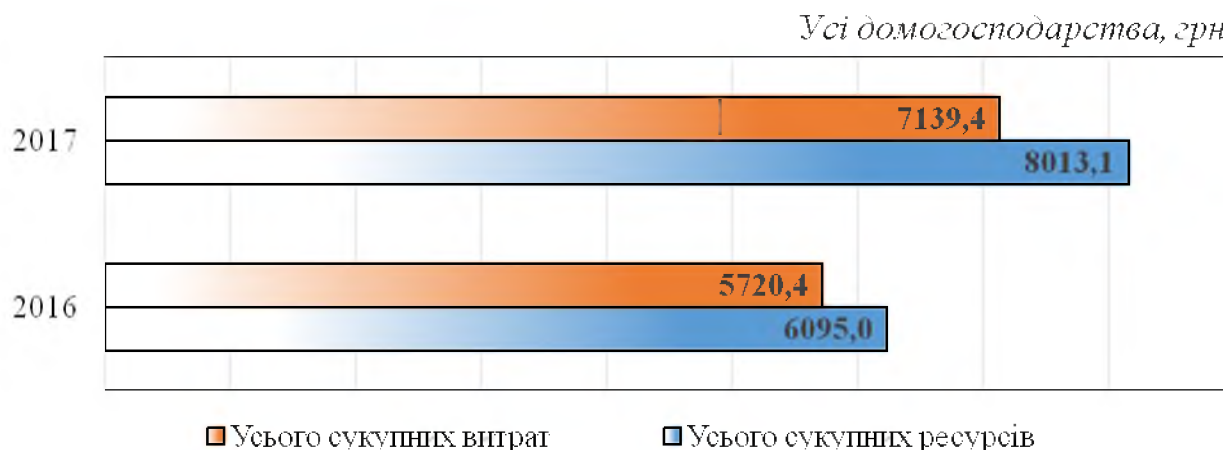

Рис. 1. Сукупні середньомісячні доходи та витрати домогосподарств за 2016-2017 рр.

**Складено автором на основі даних [3]*

Ці дослідження показали, що середньомісячні загальні доходи одного домогосподарства у 2017р. становили 8013 грн. Міське домогосподарство отримувало в середньому за місяць 8071 грн., сільське – 7893 грн. У середньому на одну особу, яка входить до складу домогосподарства, загальні доходи становили 3798 грн. у місяць, у міських домогосподарствах – 3880 грн., у сільських – 3637 грн. Рівень середньомісячних доходів однієї особи у 2,4 рази перевищував рівень законодавчо встановленого на цей період прожиткового мінімуму (1603,67 грн.) [3].

Середньомісячні сукупні витрати одного домогосподарства у 2017 р. становили 7139 грн., що на чверть більше, ніж у 2016 р. Міське домогосподарство витрачало в середньому за місяць 7345 грн., сільське – 6717 грн. У середньому на одну особу витрати становили 3384 грн. на місяць (на чверть більше, ніж у 2016 р.), у міських домогосподарствах – 3531 грн. (на 26%), у сільських – 3095 грн. (на 21%). У 2017 р. як і у 2016 р. 93% витрат домогосподарства направляли на споживчі цілі[3].

З вище наведеної інформації зрозуміло, що у домогосподарств є зовсім мало вільних коштів для здійснення заощаджень та перетворення їх в інвестиційні ресурси. Звичайно, через даний аналіз не можна стверджувати, що така ситуація присутня у всіх без виключення домогосподарств. Проте скорочення реальних трудових доходів, інфляція

і безробіття, внутрішній і зовнішній борг держави та ряд інших чинників, безумовно, обмежують інвестиційні можливості домогосподарств України.

Можна зробити висновок, що домогосподарства країни не можуть функціонувати в якості стратегічного інвестора, зацікавленого у піднесенні вітчизняної економіки. Щоб досягти позитивних результатів у напрямку зміцнення інвестиційного потенціалу домогосподарств варто більшу увагу приділяти розробці національних проектів, які орієнтувалися б на зміну економічної бази розвитку домогосподарств, та могли забезпечити підвищення продуктивності їх функціонування в сучасних умовах.

Література:

1. Юрій С. І., Кізіма Т. О. Фінанси домогосподарств: теоретичні підходи до трактування сутності. *Фінанси України*. 2008. № 8. С. 3–11.

2. Заєць В. С. Інвестиційні можливості домогосподарств України: обмеження і перспективи. *Економічна думка*. 2016. №5 (107). С. 78–84.

3. Сукупні середньомісячні доходи та витрати домогосподарств за 2016-2017 рр. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 18.10.2018).

Гриньків Тарас Дмитрович

ст. гр. ФМ-22, ТНЕУ

Науковий керівник – д.е.н., професор Кізіма Т. О.

ОСНОВНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТИХ ФІНАНСІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У сучасних реаліях української економіки практика функціонування особистих фінансів свідчить про наявність низки проблемних аспектів у процесах формування доходів громадян та їх ефективному використанні на задоволення тих чи інших потреб.

Насамперед зазначимо, що рівень життя населення загалом та добробут окремого громадянина зокрема залежать від низки чинників, що прямо чи опосередковано впливають на його фінансовий стан: наявності на ринку праці відповідних вакансій; фінансової та фізичної спроможності людини здобувати відповідну освіту; можливості залучення різноманітних джерел доходів; зусиль держави щодо фінансової підтримки громадян шляхом підвищення розміру заробітної плати працівників бюджетної сфери, соціальних виплат, регулювання рівня цін на основні групи споживчих товарів тощо.